

INTERNATIONAL MONETARY FUND
OFFICE OF THE RESIDENT REPRESENTATIVE IN MONTENEGRO
BULEVAR SVETOG PETRA CETINJSKOG 7
81 000 PODGORICA, MONTENEGRO

MEĐUNARODNI MONETARNI FOND

CRNA GORA

Izjava za medije - Konsultacije za 2007. godinu po Članu 4

16. oktobar 2007. godine

Nezavisnost Crne Gore je rezultirala pozitivnim ekonomskim postignućima. Ekonomija se snažno poboljšala i očekuje se da će dostići rast od 7 procenata u 2007. godini koji je ohrabren privrednim usponom u sektoru turizma i snažnim prilivom stranih direktnih investicija (SDI). Inflacija je ostala na nivou ispod 5 procenata, a nezaposlenost je opala. Dobar dio toga može se pripisati reformama iz prethodnih nekoliko godina i obazrivoj fiskalnoj politici.

Međutim, ranjivosti u makroekonmskoj sferi se ubrazno povećavaju. Veliki deficit tekućeg računa se sve više finansira zaduživanjem. Vještačko dizanje cijena imovine, podstaknuto brzim rastom kredita, nosi sa sobom tipične znakove pregrijavanja. Ubrazavanje rasta kredita, ukoliko se ne ograniči, vršiće pritisak na sposobost mladog bankarskog sektora da na adekvatan način procijeni kredite i kvalitet obzbjedenja, posebno u oblasti nepokretnosti. Rigidno tržište rada, povećanje zarada i potencijalni nedostaci energije mogu da uspore budući rast ukoliko se njima ne pozabavi.

Optimizam na tržištu koji slijedi nakon potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i asocijaciji sa Evropskom unijom, pruža mogućnost da se nastavi dalje sa reformama. Korištenje eura stavlja sav teret na fisklanu politiku i strukturne reforme.

Fiskalna politika treba da obezbijedi da ne dođe do pregrijavanja ekonomije. Očekuje se da će snažan rast uvoza dovesti do povećanja prihoda za nekih 4 do 5 procenata BDP-a u 2007. godini, ali je rebalans budžeta povećao republički suficit samo za nekih pola procenta BDP-a. Većina dodatnog novca će biti potrošena na zarade i robu i usluge, što će direktno povećati potražnju i doprinijeti povećanju deficita tekućeg računa. Veliki iznos fiskalnog suficita ne treba tumačiti kao poziv na potrošnju i na smanjenje poreza, već kao priliku da se kreira podrška za situaciju kada dođe do smanjenja rasta prihoda. Veće preuzimanje obaveza na stani potrošnje biće teško kasnije vratiti unazad kada priliv prihoda uspori. Sadašnji ekonomski uspon treba vidjeti kao priliku za fiskalnu reformu kako bi se podstakla efikasnost u javnom sektoru i obezbijedili resursi da se riješi infrastrukturni nedostatak u Crnoj Gori.

Crna Gora neće postići svoj potencijal bez čvrstih strukturnih reformi.

- **Sadašnji nacrt zakona o radu treba da ukloni restriktivne prakse i da pruži okvir za fleksibilno i dinamično tržište rada, i da istovremeno zadrži ključna prava i zaštite.** Treba takođe riješiti pitanje rigidnih kolektivnih ugovora.

- **Poslovno okruženje treba osloboditi ograničavajuće regulacije i praksi.** Treba poboljšati zakone o licenciranju poslovanja. Treba brzo usvojiti propise koji se odnose na prostorno planiranje kako bi se uveo red u neregulisano tržište nepokretnosti i obezbijediti investitorima izvjesnost koja im je potrebna za započinjanje poslovnih aktivnosti.

Stabilnost finansijsko sektora je od ključnog značaja za rast. Centralna banka je brzo odgovorila na ubrzani rast kredita tako što je povećala koeficijente adekvatnosti kapitala, pooštrila obaveznu rezervu i primijenila mjere bankarske kontrole. Potrebno je bez odlaganja da se usvoji nacrt zakona o bankama da bi se povećala nadležnost u oblasti supervizije. Osnivanje kreditnog registra je takođe visok prioriteta. Izloženost banaka nekretninama i tržištu kapitala zahtijeva pažnju supervizora.

Na kraju, kvalitetni statistički podaci su nezamjenjivi za dobru ekonomsku politiku, ali oni nedostaju.